

The Truth Behind Ready-Made Plans: An Analysis From Teachers' Perspective

Murat Ulucucay¹ and Abdulhamit Karademir²

¹Muş Alparslan University, Türkiye, 240236004@alparslan.edu.tr

²Muş Alparslan University, Türkiye, hamittkarademir@gmail.com

To cite this article: Ulucucay, M., & Karademir, A. (2026). Hazır planların arkasındaki gerçek: Öğretmenlerin perspektifinden bir analiz. *Eurasian Journal of Teacher Education*, 7(1), 83-106. [https://doi.org/ 10.69918/ejte.1708642](https://doi.org/10.69918/ejte.1708642)

Received:29.05.2025

Accepted:17.11.2025

Abstract

This study aimed to examine teachers' views on the ready-made activity plans that teachers obtained from different sources for the Preschool Education Programme (ECE-2024), which aimed to improve the quality of preschool education and was developed with funding from the Ministry of National Education and the European Union. The study was conducted within the framework of qualitative research approach and phenomenology design. Data were collected through semi-structured individual interviews with teachers. The interviews, which lasted approximately 15 minutes, were conducted in appropriate and quiet environments, recorded with a voice recorder, and then transcribed. The participants of the study consisted of 12 preschool teachers working in Muş province in the autumn semester of the 2024-2025 academic year and determined on the basis of volunteerism. The collected data were analysed by content analysis method. The findings highlighted that while some of the participants stated that ready-made plans limited teacher creativity, another group of teachers stated that these plans saved them time and allowed them to implement alternative practices. In the interviews, the participants also emphasised that ready-made plans reduced the paperwork burden and enabled teachers to focus more on the educational process. All participants stated that they adapted the plans according to the individual characteristics of the class and children, and made various arrangements in the selection of methods and techniques, use of materials, determination of outcomes and indicators, family participation and evaluation processes. On the other hand, while some teachers found the ready-made plans functional and sufficient, others stated that these plans did not fully meet their professional needs.

Keywords: ECE programme, Education planning, Prepared activity plans, Preschool education

Article Type: Research article

Acknowledge:

We would like to thank all teachers who responded to our interview questions during the data collection process. This study was presented as an oral presentation at the 17th National Preschool Teacher Education Student Congress.

Ethics Declaration:

This study followed all the rules stated to be followed within the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" scope. None of the actions specified under

the title of “Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics,” which is the second part of the directive, were not carried out.

Ethics committee permission information

Name of the committee that made the ethical evaluation: Muş Alparslan University

Date of ethical review decision: 20.05.2025

Ethics assessment document issue number: 9

Hazır Planların Arkasındaki Gerçek: Öğretmenlerin Perspektifinden Bir Analiz

Öz

Bu araştırma okul öncesi eğitimin niteliğini artırmayı hedefleyen, Millî Eğitim Bakanlığı ve Avrupa Birliği tarafından finanse edilerek geliştirilen Okul Öncesi Eğitim Programı (EÇE-2024) için, öğretmenlerin farklı kaynaklardan edindikleri hazır etkinlik planlarına ilişkin öğretmen görüşlerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı ve fenomenoloji (olgu bilim) deseni çerçevesinde yürütülmüştür. Veriler, öğretmenlerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Yaklaşık 15 dakika süren görüşmeler, uygun ve sessiz ortamlarda gerçekleştirilmiş, ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, ardından yazıya aktarılmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılında Muş ilinde görev yapan ve gönüllülük esasına göre belirlenen 12 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre; katılımcıların bir kısmı hazır planların öğretmen yaratıcılığını sınırlandırdığını ifade ederken, diğer bir grup öğretmen bu planların kendilerine zaman kazandırdığını ve alternatif uygulamaları hayata geçirmelerine olanak tanıdığını dile getirmiştir. Görüşmelerde ayrıca, hazır planların evrak yükünü azalttığı ve öğretmenlerin eğitim süreçlerine daha fazla odaklanabilmelerini sağladığı vurgulanmıştır. Tüm katılımcılar, planları sınıfın ve çocukların bireysel özelliklerine göre uyarladıklarını; yöntem ve teknik seçimi, materyal kullanımı, kazanım ve göstergelerin belirlenmesi, aile katılımı ile değerlendirme süreçlerinde çeşitli düzenlemeler yaptıklarını belirtmiştir. Öte yandan bazı öğretmenler hazır planları işlevsel ve yeterli bulurken, diğerleri bu planların mesleki ihtiyaçlarını tam olarak karşılamadığını ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: ECE programı, Eğitimi planlama, Hazır etkinlik planları, Okul öncesi eğitim

Giriş

Okul öncesi eğitim bireyin tüm gelişim alanlarını desteklemeyi hedefleyen, sistemli ve yapılandırılmış bir eğitim sürecidir. Çocuğun; sosyo-duygusal, dil, bilişsel, psikomotor ve öz bakım becerilerinin temellerinin atıldığı bu kritik dönemde, verilen eğitimin niteliği, ileriki yıllardaki akademik ve sosyal başarı üzerinde doğrudan belirleyici olmaktadır. Alan yazınında yapılan araştırmalar, erken çocukluk döneminde okul öncesi eğitime erişen çocukların dil gelişimi, yaratıcı düşünme, matematiksel beceriler ve sosyo-duygusal yeterlilikler açısından yaşitlarına kıyasla daha ileri düzeyde performans gösterdiklerini ortaya koymaktadır (Can Yaşar & Aral, 2010; Dursun, 2009; Öztürk, 1995).

Geçmişten günümüze eğitim alanında meydana gelen değişiklikler, gelişimler, bilim ve teknoloji alanında yaşanan yenilikler eğitim programlarında çeşitli güncellenmelere ve değişimlere neden olmuştur. Eğitim programlarında yapılan bu güncelleme ve değişimlerin ana nedenleri temelde eğitim sistemlerinin geleceğe ayak uydurma, ihtiyaçlara cevap verme ve toplumdaki refah seviyesini arttırmaya yöneliktir (Gözütok, 2003). Ülkemizde özellikle 1960 yılından sonra okul öncesi eğitime verilen önem artmış ve okul öncesine yönelik eğitim programı hazırlanmaya çalışılmıştır. İlk olarak 1962 yılında toplanan 7. Milli Eğitim Şurası kapsamında bir okul öncesi eğitim programı taslağı hazırlanmıştır. Hazırlanan bu okul öncesi eğitim taslağı ilerleyen yıllarda (1968-1969) bir okul öncesi eğitim programı haline getirilmiş ve okul öncesi eğitim kademesinde uygulanmaya başlanmıştır. Yıllar ilerledikçe hazırlanan okul öncesi eğitim programında görülen aksaklık, güncellik eksikliği ve düzenlemelere duyulan ihtiyaçtan dolayı yeni programların oluşturulması için çalışmalar başlatılmıştır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda okul öncesi eğitimde 1989, 1994, 2002, 2006, 2013 ve 2024 yıllarında yeni programlar oluşturularak yayınlanmıştır (Deretarla Gül, 2022).

Bu doğrultuda ülkemizde, Avrupa Birliği ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından finanse edilerek 2024 yılında uygulamaya konulan Okul Öncesi Eğitim Programı (EÇE), Program kapsamında çocukların bilişsel gelişim, dil gelişim, fiziksel gelişim, sosyal ve duygusal gelişim alanlarında desteklenerek gelişimlerinin en üst düzeye ulaştırılması hedeflenmektedir. Bu durum EÇE programının temelde gelişimsel bir program olduğunu göstermekle beraber farklı gelişim

özelliklerine sahip olan çocukların ihtiyaçlarını karşılamasıyla da kapsayıcı bir program olma özelliğine sahip olduğunu göstermektedir. Programda hazırlanan gelişim özellikleri çocukların bulunduğu yaş grubuna göre oluşturulurken kazanım ve göstergeler ise gelişimsel bütünlüğe göre oluşturulmuştur. Ayrıca program kapsamında hazırlanan kazanım ve göstergelere ek olarak öğretmenler ihtiyaç duyduklarında programda yer almayan bir kazanım veya göstergeyi eğitim planına dahil edebilmektedir. Bunun yanı sıra hazırlanan bu eğitim programının öğretmenlere yol gösterici olabilmesi için öğretmen kılavuz kitabı ve çocuk etkinlik kitapları hazırlanmıştır. EÇE programı; çocuk merkezli, esnek, bütüncül, oyun temelli ve kapsayıcı bir öğrenme ortamı sunmayı amaçlamaktadır. Program; öğretmen rehberliğinde, çocukların aktif katılımına dayalı deneyimler yoluyla gelişimsel kazanımlar edinmesini hedeflemektedir (MEB, 2024). Bu çerçevede okul öncesi öğretmenlerinden, programda belirtilen kazanım ve göstergelere uygun olarak günlük ve aylık eğitim planları hazırlamaları beklenmektedir. Ancak öğretmenlerin bu planları hazırlama sürecinde çeşitli güçlüklerle karşılaştığı bilinmektedir. Alan yazınında yer alan çalışmalar, öğretmenlerin özellikle kalabalık sınıf ortamları, yetersiz fiziksel donanım ve hizmet içi eğitimin yetersizliği gibi etkenler nedeniyle programın gerektirdiği etkinlik planlarını hazırlamada ve uygulamada zorlandıklarını ortaya koymaktadır (Kandır, Özbey & İnan, 2009; Karaca & Aral, 2011; Özsırkıntı vd., 2014). Bu nedenlerle birçok öğretmenin çeşitli yayınevleri veya kurumlar tarafından hazırlanmış hazır etkinlik planlarına yöneldiği görülmektedir (Alabay & Yağan Güder, 2015).

Okul öncesi eğitim süreçlerinde hazır plan kullanımının; çocukların bireysel farklılıklarına uyumlarının zor olması, öğretmenin yaratıcılığını kısıtlaması, sınıfta bulunan materyallerle uyuşmaması, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılayamaması, şehrin kültürel iklimi ile uyuşmaması gibi dezavantajları bulunmaktadır. Ayrıca hazır planlar öğretmenlere zaman kazandırmakta ve planlama sürecini kolaylaştırmaktadır. Ancak bu planların öğretim sürecine olan etkileri, öğretmenlerin uygulama biçimleri ve eğitimde ne ölçüde esneklik sağladığı tartışma konusudur. Bu bağlamda, hazır etkinlik planlarının öğretmenler, çocuklar, aileler ve genel eğitim süreci üzerindeki etkilerini anlamak, okul öncesi eğitimde planlama uygulamalarını değerlendirmek açısından önem arz etmektedir. Bu araştırmada; Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenlerin hazır plan kullanımına yönelik görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Okul öncesi eğitimde günlük ve aylık planlar, çocukların belirlenen hedef ve kazanımlara ulaşmasında öğretmenlere rehberlik eden temel araçlardır. Etkin bir planlama süreci, öğretmenin sınıfındaki çocukların yaş ve gelişim düzeyleri, bireysel farklılıkları, hazırbulunuşluk düzeyleri, ilgi ve ihtiyaçları ile sınıfın fiziksel yapısı, materyal çeşitliliği ve öğrenme merkezleri gibi değişkenleri dikkate almasını gerektirir. Bu unsurlar göz ardı edilerek kullanılan hazır planlar, eğitim programının amaçlarına ulaşılmasını zorlaştırmakta ve uygulama sürecinde çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Yaşanan sorunlar incelendiğinde 2015 yılında Alabay ve Yağan Güder tarafından yapılan çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin fen etkinliklerinde kullandıkları hazır planların niteliksel ve niceliksel olarak yetersiz olduğu ve kullanılan hazır planların 2013 okul öncesi eğitim programının temel özellikleri ile uyumlu olmadığı görülmektedir (Alabay & Yağan Güder, 2015). Burgazlı Osanmaz ve Akman (2018) tarafından yapılan bir diğer farklı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin kullanmış oldukları hazır planların çocukların gelişim düzeyine uygun olmamasından dolayı planları yeniden düzenledikleri, hazır planın değerlendirme aşamasında öğretmenlerin değerlendirme sorularına yönelik herhangi bir düzenlemeye yer vermediği ve değerlendirme sorularının daha çok betimsel ve duyuşsal sorulardan oluştuğu görülmektedir. Ayrıca Karaca ve Aral (2011) tarafından yapılan bir çalışmada ise okul öncesi öğretmen adaylarının etkinlik planı hazırlamada zorlandıkları ve hazırlanan etkinlik planının kalitesinden ziyade fiziki gösterişinin daha ön planda olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca birçok okul öncesi öğretmenin etkinlik planı oluşturma sürecinde daha çok Türkiye'deki yayınevlerinin hazırlamış olduğu hazır etkinlik planlarını kullandıkları görülmüştür. Alan yazınında okul öncesi öğretmenlerinin hazır plan kullanımına ilişkin sınırlı sayıda çalışmanın bulunması, bu

araştırmanın önemini artırmaktadır. Ayrıca bu çalışma okul öncesi öğretmenlerinin hazır planlara yönelik bakış açılarını, bu planlardan beklentilerini, içeriklerinin işlevselliğini ve uygulama süreçlerinde yaşanan deneyimleri bütüncül bir şekilde ele aldığı için okul öncesi eğitim süreçlerinde hazır plan kullanımına yönelik yürütülecek sonraki araştırmalara yön vermesi ve öğretim uygulamalarını geliştirmeye katkı sağlaması açısından da önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin hazır etkinlik planlarına ilişkin görüşlerini derinlemesine incelemektir. Araştırma kapsamında öğretmenlerin hazır planlara yönelik bakış açıları, bu planlardan beklentileri, içeriklerinin işlevselliği ve uygulama süreçlerinde yaşanan deneyimler bütüncül bir şekilde ele alınmıştır. Özellikle hazır planların öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarıyla olan uyumu ve mesleki pratiklerine olan etkileri araştırmanın odak noktalarındandır.

Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okul öncesi öğretmenleri hazır planları hangi gerekçelerle kullanmaktadır?
2. Öğretmenler, hazır planları uygularken ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?
3. Öğretmenlerin hazır planlara ve öğrenme merkezleriyle olan ilişkilerine yönelik görüşleri nelerdir?
4. Hazır plan kullanımı, öğretmenlerin mesleki yaratıcılık, üretkenlik ve uygulama becerilerini nasıl etkilemektedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji (olgu bilim) deseni tercih edilmiştir. Fenomenoloji, bireylerin yaşadıkları deneyimlere ilişkin anlam yapılarını, algılarını ve bakış açılarını derinlemesine incelemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır (Yıldırım & Şimşek, 2012). İnsanların çevrelerini nasıl deneyimlediği ve bu deneyimlere nasıl anlam yükledikleri fenomenolojik araştırmaların temel odak noktasıdır (Patton, 2014). Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin hazır planlara ilişkin kişisel deneyimlerini ve anlamlandırma süreçlerini ortaya koymak hedeflendiğinden, fenomenoloji deseni uygun görülmüştür. Veriler, nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Muş ili merkez ilçesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı beş farklı okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan 12 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılar, kolay ulaşılabilirlik ve gönüllülük ilkelerine dayalı olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme, araştırmacının erişimi kolay olan ve araştırma amacına hizmet edecek bireyleri belirlemesine olanak tanıyan, sık kullanılan olasılıksız örnekleme yöntemlerinden biridir (Baltacı, 2018). Veri toplama sürecinin birebir görüşmeler yoluyla yürütülmesi nedeniyle, çalışma grubunun 12 kişiyle sınırlandırılması, elde edilen verilerin derinliğini artırmak amacıyla tercih edilmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin demografik özellikleri Tablo.1’de sunulmuştur.

Tablo 1.*Okul öncesi öğretmenlerinin demografik özellikleri*

Özellik	Grup	f
Cinsiyet	Kadın	10
	Erkek	2
Mezun Olunan Lisans Programı	Okul Öncesi Öğretmenliği	12
Yaş	25-29 Yaş	3
	30-34 Yaş	9
Mesleki kıdem	1-3 Yıl	4
	4-6 Yıl	1
	7+ Yıl	7
Eğitim verilen yaş grubu	5-6 Yaş	12

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerin 10'unun kadın, 2'sinin ise erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların tamamı okul öncesi öğretmenliği lisans programından mezundur. Yaş dağılımına bakıldığında; 3 öğretmenin 25-29 yaş aralığında, 9 öğretmenin ise 30-34 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Veriler mesleki kıdem bakımından incelendiğinde; 4 öğretmenin 1-3 yıl, 1 öğretmenin 4-6 yıl, 7 öğretmenin ise 7-9 yıl arasında deneyime sahip olduğu tespit edilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin tamamı 5-6 yaş grubu çocuklarla çalışmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla, öğretmenlerle yüz yüze gerçekleştirilen bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan görüşme yöntemi; bireylerin gözlemlenemeyen tutum, duygu ve düşüncelerini kendi ifadeleriyle aktarmalarına olanak tanıyarak, onların deneyimlerini, bakış açılarını ve anlam dünyalarını derinlemesine anlamayı mümkün kılar (Merriam, 2013; Patton, 2014). Bu çalışmada görüşme yönteminin tercih edilmesinin temel nedeni, okul öncesi öğretmenlerinin hazır planlara ilişkin deneyimlerini doğrudan ve ayrıntılı biçimde ortaya koymaktır.

Görüşme formu, alan uzmanı bir akademisyenin görüşleri doğrultusunda gözden geçirilerek son hali verilmiş ve uygulanmaya hazır hale getirilmiştir. Bu formların geliştirilmesi sürecinde okul öncesi eğitimde, hazır planın okul öncesi eğitimdeki rolü, öğretmenlerin hazır plan kullanımına yönelik görüşleri, sınıf içi uygulamaları, karşılaşılan zorluklar ve önerilen çözümlere ilişkin gerçekleştirilmiş araştırmalar incelenmiştir. Literatürde bulunan araştırmalarda hazır planın eğitim faaliyetlerinde kullanıldığında etkileyeceği öngörülen alanlardan hareketle öğretmenlere yönlendirilmesi planlanan 18 adet açık uçlu soru oluşturulmuştur. Okul öncesi eğitimi alanında uzman bir öğretim üyesinden görüş alınarak, sorular yeniden incelenmiş ve görüşme formlarına son hali verilmiş ve uygulanmaya hazır hale getirilmiştir. Görüşme formunda katılımcı öğretmenlerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 5 soru, araştırmanın alt amaçlarına yönelik 18 soru bulunmaktadır. Bu sorular görüşmeye katılan öğretmenleri yönlendirmeyecek şekilde oluşturulmuştur.

Görüşmeler gönüllü katılımcılarla randevu alınarak, öğretmenlerin görev yaptıkları kurumlarda ve kendileri için uygun zamanlarda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler yaklaşık 15 dakika sürmüş; katılımcıların onayı alınarak ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Elde edilen ses kayıtları, araştırmacılar tarafından yazıya aktarılmış ve katılımcıların kimlik bilgileri gizlilik ilkesi doğrultusunda korunmuştur. Görüşme metinleri, öğretmenlerden alınan teyitlerle doğrulanarak ham veri seti oluşturulmuştur.

Veri Analizi

Bu araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. İçerik analizinin temel amacı; verilerde yer alan anlamlı yapıları ortaya çıkararak bu yapılar arasında ilişkiler kurmak ve kavramsal temellere ulaşmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Verilerin analizinde öne çıkan temel anlamlar, kodlar ve bu kodların oluşturduğu bütüncül yapılar ise temalar olarak adlandırılmaktadır (Patton, 2014). Kodlama süreci, verilerin anlamlı parçalara ayrılarak bu parçalara isim verilmesi ve benzer içeriklerin belirli kategoriler altında toplanmasını kapsamaktadır (Creswell, 2007). Bu doğrultuda, araştırma kapsamında elde edilen ham veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı okunmuş, görüşme soruları temel alınarak ilk taslak kod ve temalar oluşturulmuştur. Katılımcı yanıtları tümevarımsal bir yaklaşımla analiz edilerek benzer verilerden oluşan kodlar belirlenmiş; bu kodlar ilişkili temalar ve kategoriler altında yapılandırılmıştır. Kodlama sürecinde oluşturulan temalar, tablolar halinde sunulmuş ve her temayı destekleyen öğretmen görüşlerine doğrudan alıntılarla yer verilmiştir. Elde edilen kod, tema ve kategoriler, nitel araştırmalarda geçerliliği artırmak amacıyla alanında uzman iki akademisyenin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmış ve son hâli verilmiştir. Tablolar üzerinden yapılan yorumlarla analiz süreci tamamlanmıştır.

Etik Beyan

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri;

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Muş Alparslan Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi: 20.05.2025

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 9

Muş İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile Muş Alparslan Üniversitesi arasında 21.12.2020 tarihinde yapılmış olan Eğitimde İş Birliği Protokolü kapsamında okul öncesi öğretmenleri ile gönüllülük ilkelerine uygun şekilde görüşülmüştür.

Bulgular

Araştırmada her bir araştırma sorusu altında yer alan temalar, alt temalar, kategoriler ve kodlar tablolar halinde sunulmuştur. Adayların görüşleri incelendiğinde birden fazla sayıda benzer cevap elde edildiği için tablolarda frekans değerlerine yer verilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinden örneklere tablolarda yer verilmiştir. Bu sayede ham olarak elde edilen verilerden yararlanılarak tabloların yorumlanmasında okuyuculara kolaylık sağlanması düşünülmüştür.

Tablo 2.

Hazır Plan Kullanımına İlişkin Zaman Yönetimi Bağlamındaki Görüşleri

Tema	Kodlar	Örnek Görüşler
Zamanın Kullanımı	Zamandan tasarruf sağlama (f:5)	“Hazır plan kullanmam bana eğitim süreci içerisinde zamandan tasarruf sağlıyor” Ö5
	Verimliliği artırma(f:1)	“Hazır plan kullanmak hem zamandan tasarruf sağlıyor hem de benim etkinlik sürecindeki verimliliğimi artırıyor” Ö2
Zaman	Zamanın yetersiz olması (f:4)	“Şahsen hazır plan kullanmamdaki temel sebep oturup etkinlik yazmak için zamanım yok” Ö6

Yetersizliği	Evrak yükü(f:2)	“Oturup etkinlik yazıp oluşturmak çok ciddi zaman alıyor.” Ö7
	Fazla zaman isteme(f:1)	“Zaten hazırlanmam gereken çok evrak var yetiştiremiyorum.” Ö1

Tablo 2 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin hazır plan kullanımına yönelik zaman yönetimi açısından iki temel yaklaşım geliştirdikleri görülmektedir: Zamanın etkili kullanımı ve Zamanın yetersizliği. “Zamandan tasarruf sağlama” ve “verimliliği artırma” gibi kodların öne çıktığı Zamanın etkili kullanımı teması; hazır planların öğretmenlere uygulama sürecinde zaman kazandırarak etkinliklerin daha verimli yürütülmesini desteklediğini ortaya koymaktadır. Öğretmenler planlama sürecine harcanan zamanı minimize ederek çocuklara ve etkinliklere daha fazla odaklanabildiklerini belirtmektedir (Ö2, Ö5). Öte yandan Zamanın Yetersizliği teması altında yer alan “zamanın yetersiz olması”, “evrak yükü” ve “fazla zaman isteme” gibi ifadeler, öğretmenlerin bireysel planlama süreçlerini yürütmekte güçlük yaşadığını göstermektedir. Özellikle günlük plan hazırlamanın zaman alıcı olduğu, mevcut iş yüküyle birlikte bu sürecin öğretmenler için sürdürülebilir olmadığına dair görüşler ön plana çıkmaktadır (Ö1, Ö6, Ö7). Bu bulgular, hazır planların öğretmenler tarafından yalnızca pedagojik içerik açısından değil aynı zamanda zaman yönetimi bağlamında da işlevsel bir araç olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Ancak bu işlevselliğin bireysel ihtiyaçlara ve uygulama koşullarına göre değişkenlik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 3.*Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hazır Planlara İlişkin Görüşleri*

Tema	Kategori	Kodlar	Örnek Görüşler
Plan Geliştirme	Hazır Planın Yetersizliği ve Eleştirisi	Planı yetersiz bulma (f:7)	“Şimdi öncelikle inceledim çoğunu yetersiz buldum. Çünkü her öğretmenin bir tarzı oluyor, o tarzda ilerleniyor ama farklı bakış açılarıyla farklı etkinlik türleriyle zenginleştirmek lazım.” Ö7
		Planın yetersiz olması (f:5)	“Biz kendimiz yani eklemeler yapıyoruz. Yani yetersiz gördüğümüz yerlerde ya da olmadığını da biz ekliyoruz zaten.” Ö5
		İşlevsel bulmama (f:3)	Yani tabi ki yeterli ve işlevsel değil. Çünkü hani her sınıfın kendi dinamiğine göre hazırlanması gereken şeyler ama bu böyle genel bir plan olduğu için.Ö8
		Planda eksiklik (f:3)	“Elbette hazır etkinliği olduğu gibi kullanmıyorum. Eklemeler, değiştirmeler, düzenlemeler veya çıkarmalar gibi değişiklikleri yapıyorum” Ö12
	Hazır Planın Uyarlanması ve Geliştirilmesi	Plana ekleme yapma (f:11)	“Yani eksiklikler var. Tıkanıklık durumunda da genelde hoca arkadaşlarımla işte şey yapıyorum yani bir etkileşim halinde oluyoruz.” Ö5
		Planı genişletme (f:5)	“Hazır planı alıp onun üzerinden genişletip çalışmalar yapmayı tercih ediyorum.” Ö1
		Plana bağlı kalmama (f:4)	“Zaten hazır plan çocukların gelişimine tamamen uygun olmadığı için plana tamamen bağlı kalmıyorum” Ö9
	Kendi Planını Üretme Eğilimi	Kendi planını hazırlama (f:3)	“Bazen hazır plana bakıyorum çocukların seviyesinin çok üstünde veya çok altındaysa
		Kendi planını oluşturma (f:2)	
		Kendi planına geçme (f:1)	
	Hazır Planı Yeterli ve Kullanışlı Bulma	Planı yeterli bulma (f:5)	
		Başarılı bulma (f:1)	
		İşlevsel bulma (f:1)	
		Yer yer işlevsel (f:1)	
	Hazır Planla İlk Deneyim ve	İlk defa deneyimleme (f:1)	

Kaynak Niteliği		kendi planını mı kendim oturup yazabiliyorum ama çok sık değil” Ö4
		“Sürekli çıktı alıp boyama kes-yapıştır açısından doğru bulmuyorum ama bakıp onu ona bakıp yeni planlar oluşturmak açısından faydalı buluyorum.” Ö10
		“Plana bakıyorum eğer sınıfımda kullanamayacağım bir şey varsa içerisinde kendi planıma geçiyorum.” Ö3
		“Bence hazır planlar yeterli. Niye yeterli diyeceksiniz? Birçok etkinliğin birçok işte imkânı bir arada görmemize en azından neden oluyor, sebep oluyor.” Ö11
	Hazır kaynak (f:1)	“Yani hazır planları hazırlayan arkadaşlarımızın bu konuda deneyimli öğretmenler olduğunu düşünüyorum ve hazırladıkça da bir sonraki bir önceki hazır plandaki eksiklikleri diğer plandan gidermeye çalışıyorlar o yüzden ben başarılı buluyorum.” Ö6
		“Yani yaş grubuna göre aldığımızda yeterli işlevsel buluyorum. Tabi bazı değişikliklere gidiyoruz planlarda ama ben işlevsel buluyorum planları” Ö3
		“Şimdi hazır planlar işlevsel mi konusuna gelirsek hazır planlar yani yer yer işlevsel.” Ö3
		“Ben aslında geçen senelerde köy okulunda olduğum için kendi planımı kendim oluşturuyordum ama buradaki hocalar hazır plana göre ortak ilerlediklerini söyleyince bende bu sene ilk defa kullanmaya başladım.” Ö8
		“Yani kolay oluyor bizim için mesela elimizin altında bir hazır kaynak bulunması bizi rahatlatıyor açıkçası” Ö5
Plan Uygulama		Planda değişiklik yapma (f:10)
	Plan Üzerinde Esneklik ve Uyarlama	“Elbette ki değişiklik yapıyorum.” Ö1
		Plandan uyarlama yapma (f:9)
		“Evet, hani etkinliğe göre işte bahçede olsun ya da farklı bir yöntem teknik onlar da zaten belirtiyor o öğrenme sürecinde uygun şekilde uyarlamaya çalışıyoruz.” Ö2
		Esnek yapıda olma (f:4)
		Müfredat değişikliği (f:3)
		Düzenleme yapma (f:1)
	Kolaylık ve Pratiklik Sağlama	Kolaylık sağlama (f:7)
		Rahatlık sağlama (f:3)
		Rahat olma (f:2)
		Pratiklik kazanma (f:1)

		Kurtarıcı olması (f:1)	çıkabilmek için ve kendim de buna adapte olabilmek için hazır plana geçtim.” Ö7 “Bazı kazanımlar çocukların düzeyinin üsted yer alıyor. O yüzden de kendim üzerinde düzenlemeler yapıyorum.” Ö8 “Bu sadece belge açısından kolaylık sağlıyor.” Ö10 “Hani bizim için bir kolaylık oluyor, bir düzen oluyor, kafa karıştırmıyor, en azından rahatlık oluyor.” Ö5 “Bunlardan kaynaklı bizim için daha rahat oluyor daha uygulanabilir olduğu için alıyoruz.” Ö9 “Bence yaratıcılığımı ve pratikliğimi etkilemeyip yani rehber olarak yani bana alternatif sunduğu için iyi” Ö8 “MAARİF modeli, hem EÇE'nin vermiş olduğu bir karmaşadan dolayı hazır plan daha kurtarıcı oluyor.” Ö11
Planın Rehberlik Rolü	Hazır Planın Rehberlik ve Yönlendirici Rolü	Düzen elde etme (f:3)	“Bir de daha rahat oluyor bizim için şöyle mesela kavramların aylar içerisinde bölüştürülmesi daha düzen yani düzen konusunda daha çok kolaylık sağlıyor.” Ö12 “Bizim için plan konusunda da düzen sağlamamızı destekliyor.” Ö5 “Plan, yani kâğıda dökmek aslında evet, bizim kavramımız belli hangi ay hangi kavramı verdiğimiz aklımızda da az çok belli ama hani bir önümüzde bir taslak olması açısından bir düzen açısından bazen yararlanabiliyoruz.” Ö2 “Hazır planlar bizim biraz rehber olma anlamında biraz işimizi kolaylaştırıyor. O açıdan kullanabiliyoruz bazen.” Ö2 “O hazır plan aslında benim için tamamen bir taslak niyetinde o planda bazen hani planın tamamını uygulamayıp yarısını uyguladığım da oluyor hani onun üzerinden değişiklikler yapıyorum.” Ö1 “Ne hazırlayacağım ya da ne kaçırdım korkusu olmuyor.” Ö5
		Düzen sağlama (f:2)	
		Örnek olma (f:7)	
		Rehber olma (f:5)	
	Planla Düzen Sağlama	Taslak olma (f:2)	
		Korku durumunu önleme (f:2)	

Tablo 3 incelendiğinde; okul öncesi öğretmenlerinin hazır planlara ilişkin görüşlerinin üç ana tema altında toplandığı görülmektedir: plan geliştirme, plan uygulama ve planın rehberlik rolü. Plan Geliştirme temasında, öğretmenlerin önemli bir kısmının hazır planları yetersiz bulduğu ve çocukların gelişim düzeyine uygunluk açısından çeşitli eksiklikler taşıdığı ifade edilmiştir (n=7; Ö9). Bu durum, öğretmenlerin plan üzerinde değişiklik yapma (n=11), planı genişletme ve kendi planlarını oluşturma (n=3) eğilimlerini artırmaktadır. Ayrıca bazı öğretmenler planlara bağlı kalmaktan ziyade esneklik ihtiyacı duyduklarını dile getirmiştir (Ö12,

Ö4). Bununla birlikte, hazır planları işlevsel, başarılı veya kaynak niteliğinde gören öğretmenler de vardır (n=5; Ö2, Ö11, Ö8). Plan uygulama temasında, öğretmenlerin büyük çoğunluğu hazır planlar üzerinde değişiklik (n=10) ve uyarlama (n=9) yaparak planları çocukların ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırdıklarını belirtmektedir. Bu durum okul öncesi programın esnek yapısının öğretmenlerin bireysel öğretim uygulamalarına olanak sağladığını göstermektedir (Ö3, Ö8). Ayrıca öğretmenler hazır planların zaman yönetimi açısından kolaylık sağladığını, uygulamada pratiklik kazandırdığını ve evrak yükünü hafiflettiğini ifade etmektedir (n=7; Ö9, Ö4). Planların rehberlik rolü teması altında ise öğretmenler, hazır planların sürece yapı kazandırdığını (n=5), rehberlik ettiğini (n=5) ve özellikle mesleki deneyimi az olan öğretmenler için yol gösterici nitelikte olduğunu vurgulamıştır (Ö12, Ö10). Planların bir "örnek taslak" olarak görülmesi, öğretmenlerin uygulama sırasında yaşadığı belirsizlikleri azaltmakta ve pedagojik güvende hissetmelerini sağlamaktadır. Bu bulgular öğretmenlerin hazır planları tek yönlü bir araç olarak değil; gerektiğinde geliştirdikleri, dönüştürdükleri ve kendi pedagojik tarzlarına göre şekillendirdikleri esnek ve işlevsel bir kaynak olarak kullandıklarını ortaya koymaktadır. Ancak aynı zamanda hazır planların içeriksel olarak geliştirilmesine, öğretmen katılımının artırılmasına ve yerel ihtiyaçlara göre uyarlanmasına yönelik ihtiyaçları da açıkça ortaya koymaktadır.

Tablo 4.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hazır Plan Uygulamalarında Karşılaştıkları Güçlükler

Tema	Kategori	Kodlar	Örnek Görüşler
Çocuk Odaklı Yaklaşım	Gelişimsel Uygunluk Sorunları	Gelişim düzeyine uygun olmama (f:7)	"Yani bu planlar bizim çocuklarımıza göre yazılmadığını ve onların düzeyine uygun olmadığını farkındayız" Ö4
		Hazır bulunuşluğa uygun olmama (f:5)	"Hiçbir şekilde onların hazır bulunuşluk seviyesine yönelik değil" Ö10
		Düzeye göre farklılaştırma (f:2)	"Çocuğun yaş ve gelişim düzeyine göre farklılaşıyor" Ö1
		İlgi çekmeme (f:2)	"Etkinlik planlarının içeriği bazen çok fazla resim etkinlikleri içerdiğinden dolayı çocukların ilgisini çekemediği zamanlar oluyor." Ö12
		Çocukların sıkılması (f:1)	
	Gelişimsel Uygunluk Sağlanması	Gelişim düzeyine uygun olma (f:5)	"4 tane öğrencim var onlar yapamıyorlar, yapmak istemiyorlar, sıkılıyorlar hazır plandaki etkinlikleri" Ö5 "Evet, yani gelişim düzeylerine uygun hocam." Ö2
Uygulamada Bireysel Farklılıklar	Bireysel Farklılıklarla Uyum Sorunları	Çocuğun bireysel farklılıkları (f: 9)	"Çocukların bireysel farklılıkları açık bir şekilde bütün süreci etkiliyor yani öyle işte" Ö1
		Mesleki tecrübe (f: 3)	"Ben 10 yıllık öğretmenim artık etkinlikleri okurken zihnimden bile düzenleme, ekleme veya çıkarma yapabiliyorum." Ö2

Tablo 4 incelendiğinde; okul öncesi öğretmenlerinin hazır planları uygularken karşılaştıkları güçlüklerin üç temel temada yoğunlaştığı görülmektedir: çocuk odaklı yaklaşım, gelişimsel uygunluk ve bireysel farklılıklara uyum. Gelişimsel uygunluk sorunları kategorisinde, öğretmenlerin büyük çoğunluğu hazır planların çocukların gelişim düzeyine uygun olmadığını (n=7) ve bu nedenle etkinliklerin ilgi çekiciliğinin azaldığını belirtmiştir. Ayrıca planların hazır bulunuşluk düzeyine hitap etmediği (n=5), farklılaştırmaya ihtiyaç duyulduğu (n=2) ve bazı çocukların etkinliklerden sıkıldığı (n=1) ifade edilmiştir. Bu durum planların her sınıfın gelişimsel özelliklerine göre uyarlanması gerektiğini ortaya koymaktadır (Ö4, Ö12). Öte yandan, az sayıda öğretmen planların gelişim düzeyine uygun olduğunu belirtmiş (n=5), bu da

öğretmenler arasında algı farklılıkları bulunduğu işaret etmektedir. Bu fark, planın içeriğinden ziyade öğretmenin sınıf yapısı, öğrenci profili ve deneyim düzeyine göre şekillenmiş olabilir. Uygulamada bireysel farklılıklarla uyum sorunları teması altında, öğretmenler özellikle çocukların bireysel farklılıklarına duyarlı kalınmasının uygulamaları olumsuz etkilediğini vurgulamıştır (n=9). Ayrıca öğretmenlerin mesleki deneyimleri doğrultusunda hazır planları yeniden yapılandırmak zorunda kaldıkları (n=3) anlaşılmaktadır (Ö1, Ö2). Bu bulgular, planların öğretmene esneklik ve kişiselleştirme alanı bırakması gerektiğine işaret etmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, hazır planların içerik ve yapı bakımından daha esnek, bireyselleştirilebilir ve gelişim düzeyine duyarlı biçimde tasarlanmasının öğretmen uygulamalarının niteliğini artıracığı söylenebilir.

Tablo 5.*Hazır Planlarda Yer Alan Materyallere Erişim ve Uyarılama*

Tema	Kategori	Kodlar	Örnek Görüşler
Materyallere Erişim	Materyal Eksikliği ve Ulaşamama	Materyal eksikliği (f:9)	“Okulumuzda materyal eksiklikleri çok fazla ve bundan dolayı çoğu zaman hazır plandaki materyallerle uyuşmuyoruz” Ö10
		Materyal olmama (f:2)	
		Materyale ulaşamama (f:2)	“Hazır planda bulunan çoğu materyal yok ki, zaten sınıfta az materyal var” Ö9
		Evden materyal götürme (f:1)	“Stem eğitimi baktığımız zaman işte bunların materyallerine ulaşmak her okul için zor yani mesela biz ulaşamıyoruz” Ö11
	Materyal Temin Yolları	Kendi materyalini üretme (f:6)	“Onun yerine hocam evden götürebileceğimiz atık materyal varsa ya da oradaki materyallere dönüştürebilsem o şekilde kullanırım.” Ö12
		Satın alma (f:4)	
		Geri dönüşüm materyali (f:3)	“İşte mesela o günkü etkinlik planına bakıyorum oradaki materyal benim sınıfımda yoksa ya kendim yapıyorum ya da kırtasiyeden alıyorum.” Ö8
		Dışarıdan temin etme (f:3)	“Hazır planla uyumlu materyal olmadığında sınıftaki geri dönüşüm materyalleri kullanıyorum.” Ö1
			“Olmadığı zaman kullanacağım materyalleri dışarıdan temin ediyorum.” Ö8
			“Eğer ki ben hep sınıfımda yoksa o materyal yan sınıfta bulunan arkadaştan rica ediyorum o da bana veriyor.” Ö4
		Zümreden alma (f:2)	
Materyalin Uyarlanması	Materyali Uygun Hale Getirme	Materyalde değişiklik yapma (f:6)	“Etkinlik planı içerisinde bazen öyle materyaller yazılıyor ki onu Muş'ta bulmak imkânsız o yüzden materyali değiştiriyorum o şekilde etkinliğimi yapıyorum.” Ö12
		Materyalde uyarılama yapma (f:3)	“Eğer materyal yoksa genelde materyalde uyarlamalar yapmaya çalışırım.” Ö3

Tablo 5’te okul öncesi öğretmenlerinin hazır planlarda yer alan materyallere yönelik erişim durumlarını ve bu materyalleri nasıl uyarladıkları görülmektedir. Veriler iki ana temada yoğunlaşmaktadır: materyallere erişim ve materyalin uyarlanması. Materyallere erişim teması altında öğretmenlerin sıklıkla materyal eksikliği yaşadığı (n=9), mevcut materyallerin sınıflarında bulunmadığı (n=2) ve planlarda belirtilen materyallere ulaşmakta zorlandıkları (n=2) görülmektedir. Bazı öğretmenlerin materyal ihtiyacını karşılayabilmek için evlerinden materyal getirmek zorunda kaldıkları da ifade edilmiştir (n=1). Bu durum hazır planların

uygulanabilirliğini doğrudan etkileyen temel bir sorun olarak öne çıkmaktadır (Ö1, Ö10). Öğretmenlerin bu soruna çözüm üretme biçimleri, materyal temin yolları kategorisinde detaylandırılmıştır. Katılımcılar materyalleri çeşitli yollarla temin ettiklerini; kendi materyallerini ürettiklerini (n=6), dışarıdan satın aldıklarını (n=4), geri dönüşüm malzemeleri kullandıklarını (n=3) ve zümre iş birliğiyle ya da dış kaynaklarla materyal sağladıklarını belirtmiştir (Ö3, Ö4, Ö8). Bu bulgular, öğretmenlerin hazır planları uygularken yoğun bir bireysel çaba gösterdiğini ve sistemin bu anlamda destekleyici olmadığını ortaya koymaktadır. Materyalin uyarlanması teması altında ise öğretmenlerin planlarda yer alan materyalleri mevcut sınıf koşullarına göre uyarladıkları, değiştirdikleri ya da yeniden yapılandırdıkları görülmektedir (n=6, n=3). Örneğin bir öğretmen, “Eğer materyal yoksa genelde materyalde uyarlamalar yapmaya çalışırım” (Ö3) şeklinde planlara bağlı kalmakla birlikte uygulamada esneklik gösterdiğini ifade etmiştir. Bu durum; hazır planların uygulama sürecinde mutlak değil, esnek ve yorumlanabilir araçlar olarak kullanıldığını göstermektedir. Sonuç olarak; öğretmenlerin materyal temininde bireysel çaba göstermesi ve sık sık materyal değişikliği yapmak zorunda kalması, hazır planların sahada uygulanabilirliğini sorgulatan bir unsur haline gelmektedir. Hazır planların sadece içerik değil, materyal açısından da uygulanabilir, erişilebilir ve farklı koşullara duyarlı biçimde hazırlanması gerektiği vurgulanmaktadır.

Tablo 6.*Hazır Planlarda Yer Alan Etkinliklerin Yapılandırılması ve Uyarlanması*

Tema	Kategori	Kodlar	Örnek Görüşler
Etkinlik Yapılandırması	Etkinlik Süresiyle İlgili Görüşler	Etkinliğin kısa olması (f:1)	“Bendeki hazır planlar çok kısa tek aşamadan oluşuyor ve kısa sürede etkinliği bitiriyoruz. Etkinliğin kısa olması alternatif etkinlikler oluşturmada beni zorluyor” Ö1
	İçerik	Etkinlik içeriği zenginlik ve çeşitliliği (f:8)	“Yani etkinlik çeşitliliği konusunda haklarını yiyemem gerçekten çok fazla çeşitlilikte etkinlik bulunuyor. Bir konu ile ilgili aynı planda birden fazla ve çeşitlilikte etkinlik de ekliyorlar” Ö2
Etkinliklerin Uyarlanması	Uygulama Uyumuna Göre Uyarlama	Etkinliğin uyarlanması (f:4)	“Çocuklara göre değişiyor eğer çok zor ya da çok basitse etkinlik tabiki de uyarlıyorum” Ö7

Tablo 6 incelendiğinde; öğretmenlerin hazır planlarda yer alan etkinliklerin yapılandırılmasına ve sınıf içinde uygulanmasına dair iki temel bakış açısına sahip oldukları görülmektedir: etkinliklerin yapısal niteliği ve uygulanabilirlik düzeyine göre uyarlanması. Etkinlik yapılandırması teması altında, öğretmenlerin bir kısmı etkinliklerin süresinin kısa olmasından dolayı uygulamada zorlandıklarını ifade etmiştir (n=1). Hazır planlarda etkinliğin tek aşamalı ve sınırlı sürede tamamlanmasının, alternatif etkinlikler üretme sürecini olumsuz etkilediği vurgulanmıştır (Ö1). Buna karşın öğretmenlerin çoğu hazır planlardaki etkinlik çeşitliliğini yeterli ve zengin bulduğunu belirtmiştir (n=8). Aynı plana birden fazla etkinliğin eklenmiş olması ve konulara farklı açılardan yaklaşılmasının, öğretim sürecine katkı sağladığı ifade edilmiştir (Ö2). Etkinliklerin uyarlanması teması ise, öğretmenlerin hazır planlarda yer alan etkinlikleri, çocukların bireysel ihtiyaçları ve gelişim düzeylerine göre esnettiklerini göstermektedir (n=4). Özellikle etkinliklerin çok basit ya da çok karmaşık olduğu durumlarda, öğretmenlerin etkinliği yeniden yapılandırarak uygulamayı tercih ettikleri görülmektedir (Ö7). Bu durum hazır planların uygulamada öğretmene esneklik tanıyan ve uyarlanabilir yapıda olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak; hazır planların etkinlik içerikleri açısından genel olarak olumlu değerlendirildiği, ancak uygulamada süre, basitlik-zorluk dengesi ve çocuk ihtiyaçlarına göre öğretmen müdahalesi gerektirdiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, hazır

planların hem içerik hem de yapı bakımından farklı öğrenci profillerine hitap edecek esneklikte hazırlanması önem arz etmektedir.

Tablo 7.

Öğretmenlerin Hazır Planlardaki Öğrenme Merkezlerine Yönelik Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Örnek Görüşler
Merkezlerin Tasarımı ve Uygulanabilirliği	Fiziksel Sınırlılıklar	Planla fiziksel ortamın uyum sağlaması (f:6)	"Sınıfımda bütün merkezler olmadığı için geçici merkezleri çoğu defa kullanmak durumunda kalıyorum." Ö9
		Sınıfın küçük olması (f:4)	"Benim sınıf küçük onun için geçici merkezden ziyade materyaller üzerinden etkinliği yürütüyorum." Ö6
	Merkez Eksikliği ve Alternatif Kullanım	Geçici merkez kurma (f:10)	"Etkinlikler çok çeşitli o yüzden geçici merkezleri kullanmayı tercih ediyorum böyle daha etkili bence" Ö2
		Merkez yok (f:2)	"Bizim okulumuz yeni olduğu için sınıf içerisinde merkezler bile yok" Ö10
Merkezlerin Rolü ve Uyum Düzeyi	Merkezlerin Uygulamayla Uyumlu Olması	Merkezlerin uyumlu olması (f:2)	Benim sınıfım büyük yani geçici merkeze ihtiyacım yok bütün merkezler sınıfımda var" Ö12

Tablo 7 incelendiğinde; okul öncesi öğretmenlerinin hazır planlarda yer alan öğrenme merkezlerine yönelik görüşlerinin iki ana tema etrafında toplandığı görülmektedir: merkezlerin tasarımı ve uygulanabilirliği ile merkezlerin sınıf yapısıyla uyumu. Merkezlerin tasarımı ve uygulanabilirliği temasında, öğretmenlerin önemli bir kısmı sınıflarında tüm merkezlerin bulunmadığını ve bu nedenle geçici merkezler kurarak planları uygulamak durumunda kaldıklarını ifade etmiştir (n=10). Ayrıca sınıfın fiziksel olarak küçük olması (n=4) ve mevcut fiziksel ortamın hazır planlardaki merkez yapısıyla örtüşmemesi (n=6) öğretmenlerin sıkça karşılaştığı sorunlardandır. Bu durum özellikle malzeme eksikliği, sınıf yerleşimi ve öğrenci sayısı gibi çevresel faktörlerin hazır planın öngördüğü öğrenme merkezlerini birebir kurmayı zorlaştırdığını göstermektedir. Örneğin bir öğretmen, "Sınıfımda bütün merkezler olmadığı için geçici merkezleri çoğu defa kullanmak durumunda kalıyorum." (Ö9) ifadesiyle bu durumu açıkça ortaya koymuştur. Merkezlerin rolü ve uyum düzeyi teması altında ise bazı öğretmenler, sınıf fiziksel koşullarının planla uyumlu olduğunu ve merkezlerin sınıf içerisinde hazır bulunduğunu belirtmiştir (n=2). Bu durum, hazır planlardaki öğrenme merkezlerinin her sınıf için eşit derecede uygulanabilir olmadığını; uygulama düzeyinin, sınıfın fiziksel kapasitesine ve öğretmenin olanaklara erişimine bağlı olarak değiştiğini ortaya koymaktadır (Ö12). Genel olarak değerlendirildiğinde ise, hazır planlarda yer alan öğrenme merkezlerinin uygulanabilirliği öğretmenlerin bireysel çabalarına, sınıfın donanımına ve fiziksel koşullarına bağlı olarak çeşitlenmektedir. Bu nedenle hazır planların öğrenme merkezleri boyutunda daha esnek, sınıf farklılıklarını gözetken ve alternatifler içeren bir yapıda hazırlanması önerilmektedir.

Tablo 8.

Öğretmenlerin Hazır Plan Kullanımına İlişkin Yaratıcılık, Pratiklik ve Esneklik Algıları

Tema	Kategori	Kodlar	Örnek Görüşler
Kısıtlamaların Etkileri	Yaratıcılık ve Pratikliğe Etki	Yaratıcılığı kısıtlamama (f:9)	"Yok ya ne kısıtlaması aksine yaratıcılığı artırıyor." Ö6
		Pratikliği kısıtlama (f:2)	"Ben kesinlikle pratikliğimi kısıtladığımı düşünüyorum. Çünkü hazır plan bizim bu yeteneğimizi köreltiyor." Ö9
		Pratikliği kısmen kısıtlama (f:1)	

	Çocuğa Yönelik Etki	Çocukların kısıtlanması (f:1)	“Yani kısmen şey yaptığını düşünüyorum hocam kısıtladığını düşünüyorum.” Ö12 “Planların birçoğu masa başı etkinliklerden oluşuyor bu da doğal olarak çocuğu kısıtlıyor.” Ö5
Esnekliğe İlişkin Algılar	Programın Esnekliğine Dayalı Kullanım	Sarmal yapıda olma (f:7) Esnek yapıda olma (f:2)	“Siz de biliyorsunuz program sarmal ve bu da planları rahat bir şekilde kullanmamıza imkân sağlıyor.” Ö8 Biz ilkokuldaki gibi belirli bir programımız olmadığı için esnek olabiliyoruz” Ö7

Tablo 8 incelendiğinde; öğretmenlerin hazır plan kullanımına ilişkin algılarının iki ana tema etrafında şekillendiği görülmektedir: kısıtlayıcı etkiler ve esnekliğe ilişkin algılar. Kısıtlamaların etkileri temasında, öğretmenlerin büyük bir kısmı hazır planların yaratıcılıklarını sınırlandırdığını (n=9) ifade etmiştir. Bu durum, öğretmenlerin etkinlikleri kendilerine özgü biçimlendirme isteklerinin planla tam örtüşmemesiyle ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte az sayıda öğretmen hazır planların yaratıcılığı sınırlamak yerine geliştirdiğini dile getirerek (Ö6), bu konudaki algıların öğretmenin deneyimine, planı kullanma biçimine ve pedagojik yaklaşımlarına göre farklılaştığını ortaya koymaktadır. Ayrıca planların pratikliği sınırlandırdığına (n=2) ve özellikle masa başı etkinlik ağırlıklı içeriklerin çocukların hareket alanlarını daralttığına dair görüşler de yer almaktadır (Ö5). Bu noktada hazır planların yalnızca öğretmeni değil, çocuğun da öğrenme süreci içindeki özgürlüğünü sınırlandırabildiği görülmektedir (n=1). Esnekliğe ilişkin algılar temasında ise öğretmenler, programın sarmal yapısının ve okul öncesi eğitimin daha esnek bir alan oluşunun, planları uygularken onları rahatlatan bir faktör olduğunu belirtmiştir. Özellikle belirli bir müfredata sıkı sıkıya bağlı olunmaması, öğretmenlere planı bireysel ve sınıf temelli olarak yorumlama imkânı sunduğu için esneklik algısını güçlendirmektedir (n=7, n=2). Örneğin bir öğretmen, “Biz ilkokuldaki gibi belirli bir programımız olmadığı için esnek olabiliyoruz.” (Ö7) ifadesiyle bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Bu bulgular hazır planların öğretmenler tarafından hem sınırlayıcı hem de destekleyici bir araç olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Planların yaratıcılığı ve çocuk merkezli uygulamaları desteklemesi için esneklik barındırması, öğretmene alan açması ve uygulamada seçenekli yapı sunması gerekliliği öne çıkmaktadır.

Tablo 9.

Öğretmenlerin Hazır Plan Süreçleri Yönetimi

Tema	Kategori	Kodlar	Örnek Görüşler
		Aylık plan gönderimi (f:12)	“Planlar biz ay ay şeklinde gönderiliyor.” Ö1
	Plan Sağlama Biçimleri	Ödeme yapma (f:10)	“Ödeme yapıyoruz tabii ki bunlar ücretli bir şekilde temin ediliyor. Çünkü telif hakkını falan da korumak istiyor.” Ö7
		Ödeme yapmama (f:2)	
		Ortak talep (f:1)	
Paydaş Katılımı ve Plan Temini		Öğretmen önerisi (f: 7)	“Ben Telegramdaki bir gruptan ücretsiz plan alıyorum yani ödeme yapmıyorum” Ö12
	Tavsiye ve Aracılı İletişim	Fenomen öğretmenler (f:5)	“Bir araya geliyoruz ortak talep doğrultusunda karar verip alıyoruz” Ö5
		Tavsiye alma(f:4)	
	Ödeme Biçimleri	Toplu alma (f:7)	“Ya genelde kullanmış olan önceki senelerde kullanmış olan öğretmenlerin önerilerini
		Yıllık satın alma (f:6)	

İletişim ve İşbirlikleri	Meslektaşlarla Etkileşim	Bireysel alma (f:4)	dinliyorum, yorumlarını dinliyorum, okuyorum.” Ö8
		Ortaklaşa ödeme (f:3)	“Hazır planları genelde instagram’da takip ettiğimiz fenomen hocaların önerdiklerini, kullandıklarını ya da sattıklarını alıyoruz. Onlar hep ödül aldık diyorlar.” Ö10
		Fiyat artışı sonrası toplu alım (f:1)	“Planları alırken genelde önceki yıllarda kullanan hocalardan tavsiye alıyoruz.” Ö8
		Zümrelerle iletişim (f:4)	“Biz okul olarak toplu alıyoruz. Yani daha doğrusu bir hocamız alıyor sonra bizlere dağıtıyor” Ö6
		Öğretmenlerle istişare (f:3)	“Yıllık olarak satın alıyoruz.” Ö3
			“Ben kendim piyasayı araştırıp en uygun olanı bulup bireysel alıyorum.” Ö6
			“Yani ödeme “evet” bütün okulun bütün öğretmenleri bir pay veriyorlar. Zaten çok fazla değil yani.” Ö10
			“Önceki yıllarda hep bireysel alırdım hazır planlarımı ancak son iki yıldır ciddi bir fiyat artışı olduğu için toplu alıp ortaklaşa ödüyoruz.” Ö2
			“Planda takıldığım bir yer olduğunda genelde zümrelerimle iletişime geçerek hallederim” Ö9
			“Okuldaki arkadaşlarımla yada diğer okul öncesi öğretmen arkadaşlarımla istişarede bulunuyorum.” Ö4
Sorunlarla Başa Çıkma Yöntemleri	Teknik İletişim Yöntemleri	Velilerin duyarsızlığı (f:1)	“Veliler hazır plandaki aile katılımına yönelik olan etkinliklere karşı çok duyarsızlar.” Ö12
		Mail yoluyla iletişim (f:11)	“Planlardaki tablolar bazen kayık ve okunmaz halde gönderilebiliyor bize gönderenlere mail atıp problemi çözüyoruz.” Ö12
		Problem yaşama (f:5)	“Planları gönderirken çok geç gönderiyorlar bu sebeplerde dolayı problem yaşıyoruz.” Ö7
		Flash belek (f:3)	
		Telefon ile iletişim (f:2)	
		Siteden erişim (f:5)	

Teknik Sorunlar ve Deneyimler	Problem (f:4)	yaşamama	“USB Flash bellek göndererek karşılaştığımız sorunları kısa sürede çözmemize yardımcı oluyorlar” Ö4
			“Telefon yoluyla direkt yani 2-3 gün içinde cevap alabiliyoruz.” Ö3
			“Problem olduğunda onların sitesi var oraya girip onlara yazıyoruz kısa sürede dönüş yapıp hallediyorlar.” Ö1
			“Hazır plan kullanımı ile ilgili daha önce hiç problem yaşamadım.” Ö2

Tablo 9 incelendiğinde; okul öncesi öğretmenlerinin hazır plan temininden kullanımına kadar uzanan süreçte çeşitli paydaşlarla iş birliği yaptığı, çeşitli iletişim kanallarını kullandığı ve karşılaştığı sorunlara yönelik farklı çözüm stratejileri geliştirdiği görülmektedir. Paydaş katılımı ve plan temini temasında, öğretmenlerin planlara yoğunlukla aylık gönderim yoluyla (n=12) eriştikleri, ancak bireysel ve ortaklaşa satın alma biçimlerinin de yaygın olduğu dikkat çekmektedir. Plan temininde toplu alım (n=7), yıllık satın alma (n=6) ve öğretmenler arası ödeme paylaşımı gibi yöntemlerin uygulanması, maliyet paylaşımı ve erişimi kolaylaştırmak adına geliştirilen pratik çözümleri yansıtmaktadır. Ayrıca planlar sıklıkla meslektaş tavsiyesi (n=7) ve fenomen öğretmenlerin önerileri üzerinden edinilmektedir (n=5), bu da öğretmenlerin dijital ortamlar ve kişisel referanslarla yönlendirildiklerini göstermektedir (Ö8). İletişim ve işbirliği bağlamında öğretmenlerin özellikle zümrelerle iletişim (n=4) ve öğretmenler arası istişare (n=3) yoluyla hazır planlara ilişkin sorunları çözmeye çalıştıkları görülmektedir. Bununla birlikte velilerin sürece yeterince katılım göstermediği (n=1) de belirtilmiştir; bu durum plan uygulamalarında öğretmenlerin yalnız kaldığını göstermektedir. Sorunlarla başa çıkma ve teknik çözümler temasında ise öğretmenler planlarla ilgili karşılaştıkları teknik sorunlara ağırlıklı olarak mail yoluyla iletişim (n=11), site üzerinden erişim (n=5) ve flash bellek kullanımı gibi araçlarla çözüm bulmaktadır. Bazı öğretmenler bu süreçte herhangi bir problem yaşamadıklarını belirtse de (n=4), özellikle dosya formatları, okunabilirlik sorunları ve teknik erişim problemleri (n=5) hâlâ öğretmenlerin karşısına çıkabilmektedir (Ö12). Tablo 9 genel olarak değerlendirildiğinde; öğretmenlerin plan edinme, paylaşma ve uygulama süreçlerinde gayri resmî ağlardan, dijital iletişim kanallarından ve mesleki dayanışmadan sıklıkla yararlandıkları görülmektedir. Bu bulgular hazır plan süreçlerinin yalnızca bireysel değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve teknolojik boyutları olan çok aktörlü bir yapı içinde işlediğini ortaya koymaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi kurumlarda görev yapan öğretmenlerin hazır etkinlik planlarına yönelik algılarını, bu planların eğitim sürecindeki uygulanabilirliğini ve öğretmenlerin mesleki deneyimlerine etkilerini incelemiştir. Elde edilen bulgular; öğretmenlerin hazır planları yoğunlukla zaman tasarrufu, pratiklik ve düzen sağlama amacıyla tercih ettiklerini; ancak içerik, uygulama ve bağlamsal uygunluk açısından çeşitli sorunlar yaşadıklarını ortaya koymuştur.

Araştırmanın bulguları, okul öncesi öğretmenlerinin hazır plan kullanımına yönelik görüşlerinin bireysel, kurumsal (okul yönetimi ve öğretmenler), sistemsel faktörlerden (EÇE programına yönelik öğretmen eğitimlerinin yetersizliği), sosyal medya etkisinden (Fenomen öğretmenler ve yayınevleri) etkilendiğini göstermektedir. Özellikle zaman yönetimi, materyal erişimi, çocukların bireysel farklılıkları ve öğretmenin yaratıcılık algısı gibi değişkenler, öğretmenlerin planlara yaklaşımlarını doğrudan şekillendirmektedir. Bu bulgular; mevcut

literatürün büyük bölümüyle örtüşmekle birlikte, bazı noktalarda farklılaşan ve hatta çelişen sonuçlar da ortaya koymaktadır.

Öğretmenlerin hazır planları zaman tasarrufu ve pratiklik açısından yararlı bulmaları, Osanmaz ve Akman (2018) ile Başaran ve Ulubey (2018) gibi çalışmalarda da vurgulanmaktadır. Bu çalışmalarda öğretmenler, özellikle yoğun evrak yükü ve sınıf içi sorumluluklar nedeniyle plan hazırlamaya yeterli zaman bulamadıklarını ve bu nedenle hazır planlara yöneldiklerini ifade etmişlerdir. Ancak hazır plan kullanımının öğretmenin mesleki özerkliğini sınırlandırabileceği yönündeki görüşler, Aydemir (2018) ve Alabay & Yağan (2015) tarafından da dile getirilmiştir. Bu çalışmalarda bazı öğretmenler hazır planların yaratıcı öğretim uygulamalarını sınırlandırdığını, çocukların aktif katılımını azaltabileceğini ve özgün içerik üretimini zorlaştırdığını belirtmişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin pedagojik esnekliği ile kurumsal standartlaşma arasındaki gerilim alanını gözler önüne sermektedir.

Araştırma bulgularına göre bazı öğretmenler hazır planların yaratıcı uygulamalara olanak tanıdığını belirtmiş, bu durum literatürde daha sınırlı yer bulmaktadır. Örneğin Broinowski (2002), planların öğretmene sadece yön vermesi gerektiğini, yaratıcı özgünlüğün ise öğretmen inisiyatifıyla gelişeceğini savunur. Ancak birçok çalışmada (örneğin: Varol, 2012; Karaca & Aral, 2011), öğretmenlerin planlara sıkı sıkıya bağlı kalmaları nedeniyle, öğretim sürecinin mekanikleştiği ve çocukların bireysel ilgi ve ihtiyaçlarının arka planda kaldığı ifade edilmektedir. Bu çalışmanın farklı olarak ortaya koyduğu önemli bir bulgu, hazır planı kullanan öğretmenlerin çoğunun planları birebir uygulamaktan ziyade, düzenleyerek ve uyarlayarak kullandıkları yönündedir. Bu durum, planları tamamen pasif bir kabul değil, pedagojik bir yeniden üretim nesnesi olarak kullandıklarını göstermektedir.

Materyal temini konusunda öğretmenlerin yaşadığı zorluklar da literatürle örtüşmektedir (Düzgün, 2014; Osanmaz & Akman, 2018). Ancak mevcut çalışmada öğretmenlerin bu zorluklara karşı ürettikleri çözüm stratejileri (geri dönüşüm kullanımı, materyal üretimi, zümre paylaşımı vb.) daha detaylı şekilde ortaya konmuştur. Bu yönüyle araştırma; literatüre yalnızca sorunları değil, çözüm pratiklerini de dâhil etmesi açısından katkı sunmaktadır.

Öğrenme merkezlerinin kurulumu ve uygulanabilirliği konusundaki bulgular, Alabay ve Yağan Güder'in (2015) hazır plan içeriklerine yönelik analizleriyle büyük ölçüde örtüşmektedir. Söz konusu çalışmada, hazır planların çoğunda merkez kullanımının sınırlı olduğu; özellikle fen etkinliklerinde merkezlerin âtil kaldığı vurgulanmıştır. Bu çalışmada ise öğretmenlerin planlarda yer alan merkezleri uygulamakta zorlandıkları, merkezleri "geçici" kurarak ihtiyaçlara yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durum, programın fiziksel altyapıya duyarlı biçimde esneklik içermesi gerektiğine işaret eder.

Sonuç olarak bu çalışma; mevcut literatürde daha çok destekleyici veya eleştirel görüşlerle sınırlı kalan tartışmaları bir adım öteye taşıyarak; öğretmenlerin plan kullanımını özelleştirdiğini, planlara aktif müdahale ettiğini, aynı zamanda da sistemsel kısıtlamalarla müzakere ederek çözüm üretmeye çalıştığını göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin yalnızca uygulayıcı değil, plan geliştirici ve yorumlayıcı bir rol üstlendiklerini ortaya koymakta; bu yönüyle çalışmayı özgün ve katkı sağlayan bir konuma taşımaktadır.

Sonuç

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin hazır etkinlik planlarına ilişkin deneyimlerini derinlemesine inceleyerek, bu planların eğitim sürecindeki işlevselliğini, uygulama biçimlerini ve öğretmenlerin mesleki tutumlarına olan yansımalarını ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular hazır plan kullanımının öğretmenler tarafından sadece bir uygulama aracı olarak değil, aynı zamanda üzerinde düşünülerek uyarlanan ve çoğu zaman yeniden yapılandırılan bir süreç olarak deneyimlendiğini göstermektedir.

Zaman yönetimi bağlamında öğretmenler, hazır planların plan hazırlama yükünü hafiflettiğini ve uygulamada zaman kazandırdığını belirtmiştir. Ancak bazı öğretmenler, evrak yükünün hâlâ yoğun olduğunu ve bu nedenle planların zaman tasarrufu sağlama işlevinin sınırlı

kaldığını ifade etmiştir. Bu durum, planların işlevselliğinin öğretmenin koşullarıyla ne ölçüde örtüştüğüne bağlı olarak değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Planlama süreci açısından, öğretmenlerin çoğu hazır planların yetersiz veya işlevsiz olduğunu belirtmiş; bu nedenle planları birebir uygulamaktan ziyade üzerinde çeşitli değişiklikler ve uyarlamalar yaparak kullandıklarını ifade etmiştir. Bununla birlikte bazı öğretmenler, hazır planların kendilerine rehberlik ettiğini, pratiklik sağladığını ve mesleki deneyimlerini yapılandırmalarında destekleyici olduğunu dile getirmiştir. Bu bulgu, plan kullanımında öğretmenin pedagojik inisiyatifinin önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Bireysel farklılıklara duyarlılık açısından, öğretmenlerin büyük bölümü hazır planların çocukların gelişim düzeylerine, hazırbulunuşluklarına ve ilgi alanlarına uygun olmadığını; bu nedenle planlarda düzenlemeler yapmak zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Bu durum, öğretim sürecinde bireyselleştirme ve farklılaştırmanın yalnızca öğretmenin inisiyatifiyle mümkün olduğunu ortaya koymaktadır.

Materyal kullanımı ile ilgili olarak öğretmenler, planlarda yer alan materyallere erişimde güçlük yaşadıklarını belirtmiş; bu durumda geri dönüşüm malzemeleri, evde üretilen materyaller ya da dışarıdan temin edilen kaynaklarla süreci desteklediklerini aktarmışlardır. Bu bulgu, hazır planların önerdiği materyallerin tüm sınıf ortamlarına uygun olmadığını ve öğretmenin üretkenliğine dayalı çözümlerle sürecin yürütüldüğünü göstermektedir.

İletişim ve iş birliği teması doğrultusunda ise, öğretmenlerin planla ilgili sorunlarda zümreleriyle istişare ettikleri, dijital iletişim kanalları (mail, telefon, platformlar) aracılığıyla çözüm yolları aradıkları; plan temini konusunda ise meslektaş tavsiyesi veya sosyal medyada öne çıkan “fenomen öğretmenler” gibi gayri resmî kaynaklardan ücret karşılığında yararlandıkları görülmüştür. Bu bulgu öğretmenlerin yalnızca bireysel değil, sosyal dayanışmaya dayalı bir plan kullanımı pratiği geliştirdiklerini göstermektedir.

Sonuç olarak bu çalışma, okul öncesi öğretmenlerinin hazır planları statik belgeler olarak değil; dinamik, esnek ve çoğu zaman dönüştürülmeye açık uygulama araçları olarak değerlendirdiğini ortaya koymuştur. Hazır planlar; öğretmenin pedagojik yaratıcılığına, sınıf içi gözlem becerisine ve çözüm üretme kapasitesine göre yeniden şekillenmekte; bu da öğretmenin plan üzerindeki aktif rolünü ve profesyonel muhakemesini öne çıkarmaktadır. Çalışma; bu yönüyle, hazır plan kullanımına dair uygulayıcı merkezli özgün bir perspektif sunmakta ve alana önemli katkılar sağlamaktadır.

Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, okul öncesi öğretmenlerinin hazır etkinlik planlarını kullanma biçimleri, karşılaştıkları güçlükler ve planlara ilişkin geliştirdikleri çözüm stratejileri detaylı şekilde ortaya konmuştur. Öğretmenlerin uygulamada yaşadığı deneyimler, hazır planların içeriksel, yapısal ve uygulama yönlerinden yeniden değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Bu kapsamda, öneriler; araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri ve mevcut literatür ışığında, üç temel paydaş grubuna yönelik olarak yapılandırılmıştır: öğretmenler, Millî Eğitim Bakanlığı yetkilileri ve alan yazınına katkı sağlayacak araştırmacılar. Aşağıda sunulan öneriler; hazır plan kullanımının kapsayıcılık ve çocuk odaklılık konularında içerdiği ciddi tehditlere karşı somut adımlar içermektedir.

Okul öncesi öğretmenlerine yönelik öneriler;

- Okul öncesi öğretmenlerinin görev yaptıkları okuldaki diğer zümreleri ile bir araya gelerek yılın belirli dönemlerinde beraber işbirliği içerisinde yıllık olarak gerekli olan evrakları hazırlayabilirler.
- Okul öncesi eğitim kurumunda bulunan öğretmenler işbirliği içerisinde yılın belirli dönemlerinde bir araya gelerek kendi planlarını hazırlayabilirler. Bu sayede ilerleyen süreçlerde öğretmenler kendilerine ait bir etkinlik plan havuzu oluşturabilirler.

Millî Eğitim Bakanlığı'na yönelik öneriler:

- Okul öncesi öğretmenlere plan oluşturma süreçlerine yönelik hizmet içi eğitimler verilebilir. Bu sayede okul öncesi öğretmenlerin hazır plan kullanımı yerine kendi planlarını hazırlayarak kullanmalarına olanak sağlanabilir.
- Öğretmenlerin okul öncesi eğitim planlarını hazırlama konusundaki eksiklikleri tespit edilerek bu eksiklikleri gidermeleri amacı ile MEB bilişim ağı içerisinde bir platform oluşturulması önerilebilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin plan hazırlama sürecinde evrak yükünden dolayı yaşadıkları problemler göz önünde bulundurularak evrak yüklerinin hafifletilmesi önerilebilir.
- Program değişikliklerinde ve düzenlemelerinde okul öncesi öğretmenlerine hem teorik hem de uygulamalı olarak verilecek olan eğitimlerin süresinin arttırılması önerilebilir. Böylelikle öğretmenlerin programa hâkim olarak kendi planlarını oluşturmalarına fırsat tanınmış olur.
- Okul öncesi öğretmenlerinin etkili planların nasıl hazırlanacağına yönelik seminer ve çalıştaylar düzenlemeleri önerilebilir.

Araştırmacılara yönelik öneriler:

- Okul öncesinde hazır plan kullanımına yönelik alan yazınında yapılan çalışmaların sınırlı olduğu ve bu alanda çalışmaların arttırılabileceği önerilebilir.
- Yapılan bu çalışma yalnızca öğretmen görüşleriyle sınırlı kalmıştır. Araştırmacılar, akademisyenlerin ya da öğretmen adyalarının gözlemleriyle desteklenen çalışmalar yapmaları önerilebilir.
- Araştırmacıların, hazır plan kullanımına yönelik öğretmen görüşlerini farklı değişkenler ve boyutlarda incelenmelerini sağlayacak çok merkezli çalışmalar yapmaları önerilebilir.
- Öğretmenlerin hazır planları nasıl dönüştürdüklerini ve sınıf ortamlarına nasıl uyarladıklarını ortaya koyan eylem araştırmaları ve vaka çalışmaları yapması önerilebilir.
- Araştırmacılar, öğretmenlerin plan kullanımına ilişkin dijital kaynaklara (ör. sosyal medya fenomenleri, paylaşım platformları) yönelik eğilimlerini değerlendiren dijital etnografik çalışmalar yapmaları önerilebilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin hazır plan kullanmalarına ihtiyaç duymamaları için araştırmacılar tarafından proje ya da çalışmalar yapmaları önerilebilir.
- Bu araştırma yalnızca EÇE programının uygulandığı anasınıflarda görev yapan öğretmenlerle sınırlı kalmıştır. Araştırmacıların, MAARİF programının uygulandığı anasınıfındaki öğretmenlerle de çalışmalar yapmaları önerilebilir.

Extended Abstract

Introduction

When planning educational activities, preschool teachers take into account various factors and create a roadmap in accordance with the age, developmental level, interests, and abilities of children. These plans are prepared in line with the framework determined by the Ministry of National Education. However, in addition to the plans they prepare themselves, teachers also benefit from ready-made plans prepared and sold by various individuals or institutions. Ready-made plans comprise comprehensive documents that teachers can utilize throughout the year in the educational process. While the use of ready-made plans offers advantages such as saving time and easing the planning process, it may also cause various problems during implementation. Therefore, it is essential to examine the functionality of ready-made plans, the reasons why teachers prefer these plans, and the difficulties they encounter, in order to improve the educational process. The limited number of studies on preschool teachers' use of ready-made plans in the literature increases the importance of this study. Additionally, this study is significant in guiding future research on the use of pre-plans in preschool education processes and contributing to the development of effective teaching practices. In this study, the opinions of teachers working in preschool institutions affiliated with the Ministry of National Education on the use of pre-plans were discussed.

The purpose of this study was to examine in depth the perspectives of preschool teachers working in preschool education institutions affiliated with the Ministry of National Education on the use of ready-made plans. In the study, the demographic characteristics of the teachers, their expectations about the ready-made plans, the functionality of these plans, and their implementation processes were evaluated. Additionally, the problems encountered by teachers regarding the use of pre-plans and their suggested solutions were analyzed.

Method

The study was conducted with 12 teachers working in preschool education institutions affiliated with the Ministry of National Education in Muş province in the 2024-2025 academic year. Participants were determined based on the principles of easy accessibility and volunteerism. In this direction, the convenience sampling method was used. Convenience sampling is one of the frequently used non-probability sampling methods that allows researchers to identify individuals who are easily accessible and who can serve the research purpose. Since the data collection process was conducted through one-on-one interviews, it was preferable to limit the study group to 12 people to increase the depth of the data obtained. A qualitative research method and a phenomenological design were employed in the study, utilizing a semi-structured interview form as the primary data collection tool. The interviews were conducted in a quiet environment, and each interview lasted approximately 15 minutes. The data recorded with a voice recorder were transcribed and protected by the principles of confidentiality. The collected data were analyzed using the content analysis method.

Findings

The findings revealed that teachers' views on the use of ready-made plans varied depending on demographic factors, including professional seniority, gender, undergraduate program, and the age group in which education services were provided. While some teachers stated that ready-made plans limited their creativity, others noted that these plans positively affected their creativity by saving time. Additionally, the study found that the ready-made plans alleviated the paperwork burden and enabled teachers to allocate more time to their educational processes. All teachers stated that they made adaptations and arrangements (e.g., methods and techniques, material selection, outcomes and indicators, family involvement, assessment processes) that took into account the characteristics of the class and children while using the ready-made plans. However, while some teachers found the ready-made plans functional, others stated that these plans did not meet their needs. This study revealed that preschool teachers did not consider ready-made plans as static documents, but rather as dynamic, flexible, and often open to transformational implementation tools. Ready-made plans were reshaped according to the teacher's pedagogical creativity, classroom observation skills, and capacity to generate solutions, which emphasizes the teacher's active role and professional judgment on the plan. In this respect, the study provides a unique practitioner-centered perspective on the use of ready-made plans and makes important contributions to the field.

In line with the findings obtained in this study, the use of ready-made activity plans by preschool teachers, the difficulties they encountered, and the solution strategies they developed for these plans were revealed in detail. The experiences of the teachers in practice indicate that ready-made plans should be re-evaluated in terms of content, structure, and implementation.

Discussion, Conclusion and Recommendations

In light of the opinions of the teachers who participated in the research and the existing literature, the recommendations are structured for three main stakeholder groups: teachers, Ministry of National Education officials, and researchers who will contribute to the literature. The recommendations presented below include concrete steps to address the serious threats posed by the use of pre-planning in terms of inclusion and child-centredness. Teachers in preschool education institutions can come together at certain times of the year in cooperation and prepare their plans. In this way, teachers can create a pool of activity plans for future use. It is suggested that the duration of both theoretical and practical training for preschool teachers be increased to

include curriculum changes and arrangements. In this way, teachers will be allowed to create their plans by mastering the program. It can be suggested that the studies in the literature on the use of ready-made plans in preschool education are limited, and that further studies in this field are warranted. It is suggested that a platform be created within the MEB's information network to identify teachers' deficiencies in preparing preschool education plans and to address these deficiencies. It can be suggested that multicenter studies should be conducted to examine teachers' views on the use of pre-plans in various variables and dimensions. It is suggested that preschool teachers conduct projects or studies to avoid relying on ready-made plans.

References

- Aydemir, F. (2018). *Öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim programını planlama ve uygulamaya yönelik çalışmalarının incelenmesi* (Tez No. 531373) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231-274. <https://izlik.org/JA98FN96XR>
- Başaran, S. T., & Ulubey, Ö. (2018). 2013 okul öncesi eğitim programının değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(2), 1-38.
- Broinowski, I.(2002). *Toward creativity in early childhood education a case study of the creative processes used by early childhood educators in curriculum planning for young children* (Tez No. 372,21) [Doktora tezi, University of South Australia - Adelaide]. University of South Australia School of education Publications <http://www.library.unisa.edu.au>
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative inquiry and research desigf: Choosing among five approaches* (2nd ed.). Sage
- Dağlı, A. (2007). *Okulöncesi eğitimi alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin Türkçe ve matematik derslerindeki akademik başarılarının karşılaştırılması* (Tez No. 217492) [Yüksek lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Deretarla Gül, E. (2022). Cumhuriyetin ilanından günümüze Türkiye’de okul öncesi eğitimdeki değişimler. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 6(1), 253-267. <https://doi.org/10.24130/eccdjecs.1967202261194>
- Dursun, Ş. (2009). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin matematiksel becerilerinin okul öncesi eğitimi alma ve almama durumuna göre karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(4), 1691-1715.
- Düzgün, Ü. (2014). *Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı ve 2012 değişikliklerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri* (Tez No. 368159) [Yüksek lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Erkan, S., & Kırca, A. (2010). Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94-106.
- Gözütok, D. (2003). Türkiye’de program geliştirme çalışmaları. *Milli Eğitim Dergisi*, (160), 44-64.
- Güder, S. Y., & Alabay, E. (2015). Hazır Planlarda Yer Alan Fen Etkinliklerinin Okul Öncesi Eğitim Programı Temel Özellikleri Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*(4), 1-21.
- Kandır, A., Özbey, S., & İnal, G. (2009). Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programlarını planlama ve uygulamada karşılaştıkları güçlüklerin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 373-387.

- Karaca, N. H., & Aral, N. (2011, Nisan 27-29). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar. *II. International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, Antalya, Türkiye.
- Kök, M., Tuğluk, M. N., & Bay, E. (2005). Okul öncesi eğitimin öğrencilerin gelişim özellikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 294-303.
- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (S. Turan, Çev.Ed.). Nobel Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2024). *Okul öncesi eğitim programı*. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Osanmaz, M. S. B., & Akman, B. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programları içerisinde kullandıkları planlardaki değerlendirme boyutlarının incelenmesi. S. Dinçer (Ed.), *Değişen dünyada eğitim* (1. baskı, s. 81-94) içinde. Pegem Akademi Yayıncılık. <https://doi.org/10.14527/9786052412480.06>
- Özata Yücel, E., & Kanyılmaz, B. M. (2018). Fen bilimleri dersi öğretim programında yer alan yaşam becerilerinin ilköğrencilerine kazandırılmasına yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 10-33. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.6c3s.1m>
- Özsırkıntı, D., Akay, C., & Yılmaz Bolat, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği). *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 313-331.
- Öztürk, H. (1995). *Okulöncesi eğitim kurumlarına giden ve gitmeyen ilköğrenci birinci sınıf öğrencilerinin alıcı ve ifade edici dil düzeyleri* (Tez No. 41128) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Pagani, L., Rubenson, D., & Runco, M. A. (2003). *The impact of junior kindergarten on behaviour in elementary school children*. *International Journal of Behavioral Development*, 27(5), 423-427.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev. Ed.). Pegem Akademi.
- Pehlivan, D. (2006). *Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilköğretime yazmaya geçiş sürecinin öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Tez No. 206079) [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi- Adana]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Polat Unutkan, Ö. (2007). Okulöncesi dönem çocuklarının matematik becerileri açısından ilköğretime hazır bulunuşluğunun incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 243-254.
- Ramazan, O., & Yılmaz, E. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 332-349.
- Taner, M., & Başal, H. A. (2005). Farklı sosyoekonomik düzeylerde okul öncesi eğitimi alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin dil gelişimlerinin cinsiyete göre karşılaştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 395-420.
- Varol, F. (2012). Anaokulu öğretmenleri konuşuyor: Kaliteli eğitim. *Uluslararası Katılımlı Çocuk İhtiyaçları Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 29-36. Mutlu Çocuklar Derneği.
- Yaşar, M. C., & Aral, N. (2010). The Effects of Early Childhood Education on Creative Thinking Skills. *Journal of Theoretical Educational Sciences*, 3(2), 201-209.
- Yazıcı, Z. (2002). Okul öncesi eğitimin okul olgunluğu üzerine etkisinin incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 155(156), 135-145.

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (7. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, V., Özkal, N., & Çetingöz, D. (2003). Okul öncesi eğitimi alan ve almayan 7-8 yaş grubu çocuklarda yaratıcı potansiyelin değerlendirilmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(13), 129-137.